

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/44/2013
Identifikačné číslo spisu: 6711010478
Dátum vydania rozhodnutia: 13.08.2013
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Burger
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2013:6711010478.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Burgera a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí v Bratislave 13. augusta 2013 v trestnej veci obvineného V. Y. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 2T 86/2011, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Michala Holčíka, advokáta vo Zvolene, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. apríla 2013, sp. zn. 5To 45/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. per analogiam dovolanie obvineného V. Y. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 1. februára 2012, sp. zn. 2T 86/2011, bol obvinený V. Y. uznaný za vinného zo spáchania

zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 21. novembra 2010 v čase medzi 03.30 hod do 05.00 hod. v mieste prechodného bydliska v K. - L. XXX, okres L., v izbe bytu fyzicky napadol svoju manželku O. Y., nar. XX. Z. XXXX, kde po tom, ako mu povedala, že vec oznámi na polícii sa jej začal vyhrážať, že urobí z nej mŕtvu ženu, pričom zobral kuchynský nôž s dlhou čepeľou, s ktorým v ruke gestikuloval a naznačoval pichnutie proti jej telu a súčasne jej povedal, aby skúsila vec oznámiť, že ju zabije a nenájde ju ani tristo policajtov, čím O. Y., nar. XX. Z. XXXX trvale bytom K., Q. XXX/X, prechodne bytom K., L. XXX, nespôsobil zranenia vyžadujúce si práceneschopnosť, avšak vzbudil u nej dôvodnú obavu, že svoje hrozby, vzhľadom na agresívne správanie, vykoná.

Okresný súd obvinenému V. Y. podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 7, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1, § 39 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 0T 6/2011, zo dňa 23. januára 2011, právoplatného dňa 23.

januára 2011, ako aj trestného rozkazu Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 3T 63/2011, zo dňa 20. júna 2011, právoplatného 22. júla 2011 u V. Y., ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia vecí - kuchynského noža, pričom podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stal štát.

Podľa § 285 písm. b/ Tr. por. bol tento obvinený spod obžaloby pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že

ako manžel a rodič od začiatku roka 2010 do 12. mája 2011 v mieste terajšieho bydliska na adrese K., L. XXX spôsobil svojej manželke O. Y., nar. XX. Z. XXXX, deťom ml. O. Y., nar. XX. O. XXXX, mal. R. T., nar. XX. M. XXXX, mal. M. T., nar. XX. N. XXXX, mal. P. T., nar. XX. M. XXXX a mal. T. T., nar. X. Q. XXXX psychické a fyzické utrpenie hlavne tým, že manželku ponižoval vulgárnymi nadávkami, prenasledoval ju, nakoľko ju podozrieval z nevery a potom fyzicky napádal, pričom tak konal vždy pred deťmi, ktoré tiež fyzicky napádal a odopieral im nevyhnutnú osobnú starostlivosť tým, že neprispieval na domácnosť, odopieral im vhodné bývanie, stravu, hygienu, výchovu a vzdelávanie, kde v dôsledku neplatenia nájomného rodina dostala od septembra 2009 výpoveď z nájmu bytu ku dňu 30. apríla 2011 a bola najmenej jeden mesiac bez dodávky elektrickej energie.

Krajský súd v Banskej Bystrici na podklade odvolaní podaných prokurátorom a obvineným uznesením zo 16. apríla 2013, sp. zn. 5To 45/2012, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Zvolen z 1. februára 2012, sp. zn. 2T 86/2011, vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu.

Obvinený považoval naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v tom, že nebol vyzrotený, s výnimkou jedného prípadu, o žiadnom vyšetrovacom úkone, resp. na žiadny nebol predvolaný. Skutočnosť, že obvinený na výsluchu v prípravnom konaní uviedol, že nežiada byť o termínoch vyšetrovacích úkonov vyzrotený, podľa jeho názoru, nezbavuje policajta povinnosti riadne obvineného o úkone upovedomiť. Táto povinnosť vyplýva policajtovi priamo zo zákona (§ 34 ods. 4, § 213, § 263 ods. 3 písm. a/, ods. 4 Tr. por.). Obvinený sa nemohol právne účinne vzdať práva účasti na výsluchoch svedkov, pokiaľ nebol riadne upovedomený o dni, čase a mieste ich vykonania. Takéto výsluchy neboli vykonané zákonným spôsobom rešpektujúc nevyhnutnú potrebu ich kontradiktórnosti a nemohli byť v konaní pred súdom prečítané postupom podľa § 263 ods. 3 Tr. por. (viď napr. uznesenie Krajského súdu v Žiline z 11. augusta 2009, sp. zn. 1To 90/2009, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2011).

Namietal tiež, že maloletí svedkovia vypovedali ku skutku pod bodom 2/ obžaloby ešte pred tým, ako bolo voči obvinenému vznesené obvinenie za tento skutok. Následne tieto výpovede boli v rozpore so zákonom prečítané na hlavnom pojednávaní. V tejto súvislosti poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 63/2009 (publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2010), ktoré v právnej vete II. stanovuje: „Ak je výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom, o ktorý chce prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom, oprieť obžalobu, je nevyhnutné takého svedka vypočuť až po vznesení obvinenia (alebo svedka vypočutého pred týmto úkonom znovu vypočuť) a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (právo na kontradiktórny postup). Takto je povinný postupovať aj vtedy, ak ide o svedka, ktorý má právo

odoprieť vypovedať podľa § 130 Tr. por.“

Obvinený ďalej v dovolaní namietal, že mu v konaní nebol ustanovený obhajca, hoci prichádzal do úvahy dôvod povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Pri posudzovaní, či ide o prípad povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba (per analogiam) vychádzať z dolnej hranice trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone za príslušný trestný čin zvýšenej v dôsledku predpokladaného uplatnenia zásady „3-krát a dost“ podľa § 47 Tr. zák., asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. a recidívy podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. Ak v dôsledku toho hrozí obvinenému uloženie trestu odňatia slobody, ktorého dolná hranica je najmenej 10 rokov, musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní (viď uznesenie Krajského súdu Žilina zo 7. decembra 2010, sp. zn. 1To 126/2010). Vzhľadom na uvedené mal obvinený za to, že najneskôr dňom 17. júna 2011, kedy mu bolo doručené oznámenie o zmene právnej kvalifikácie a k tejto veci v ten deň aj vypovedal, mu mal byť ustanovený obhajca.

V závere dovolania poukazoval na to, že sudy sa v odôvodnení svojich rozhodnutí nevysporiadali so všetkými, pre posúdenie veci právne významnými argumentmi ním namietanými. Tieto nedostatky majú za následok, že uvedené rozhodnutia sú nepreskúmateľné.

Navrhol, aby najvyšší súd preskúmal zákonnosť a dôvodnosť výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozhodnutiu a po zistení dôvodov dovolania vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného a súčasne napadnuté rozhodnutie zrušil.

K dovolaniu sa vyjadrila aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen. Rozhodnutia súdov prvého aj druhého stupňa považovala za zákonné a správne pri zachovaní kontradiktórnosti procesu. Poukazovala na to, že vo veci je právoplatná len časť rozhodnutia, nakoľko odvolací súd zrušil výrok o treste pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. Rozsudok v časti týkajúcej sa oslobodenia obvineného zostal v platnosti, preto pokiaľ dovolanie smeruje voči celému rozhodnutiu, a to aj rozhodnutiu, v časti v ktorej bol oslobodený, nie je možné argumentovať dôkazmi - výsluchmi svedkov, ktorí boli vypočutí k tomuto skutku. Ďalej poukazovala na to, že práva obvineného na obhajobu boli v rámci celého konania zachované. Zločin, pre ktorý bolo vznesené obvinenie nie je obzvlášť závažným zločinom, a teda tu nenastali dôvody povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Preto navrhla, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Predseda senátu dovolacieho súdu podľa § 378 Tr. por. dovolanie predbežne preskúmal a zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Tr. por.

V zmysle novely Trestného poriadku č. 262/2011 Z. z., účinnej od 1. septembra 2011, sa rozhodnutím podľa § 368 ods. 1 Tr. por. rozumie :

- a/ rozsudok alebo trestný rozkaz,
- b/ uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c/ uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d/ uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania,
- e/ uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f/ uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g/ rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h/ rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a/ až g/, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Spoločným znakom všetkých týchto rozhodnutí je, že ide o tzv. meritórne rozhodnutia, teda rozhodnutia vo veci samej, ktorými sa trestné stíhanie obvineného končí ako celok.

Uvedená zmena Trestného poriadku odráža doteraz ustálenú rozhodovaciu prax trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej by odporovalo logickým zámerom zákona (Trestného poriadku), ak by mimoriadnym opravným prostriedkom - dovolaním - bolo prípustné napadnúť aj iné rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie nie vo veci samej, teda tie, ktorými bolo rozhodnuté len o parciálnych otázkach, resp. o otázkach nadväzujúcich na meritórne rozhodnutie.

Obvinený síce podal dovolanie proti rozsudku (rozhodnutiu vo veci samej), proti ktorému by toto dovolanie bolo v zásade prípustné, nakoľko dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Tr. por. V predmetnej veci však ide o rozhodnutie čiastočne právoplatné, keďže krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu vo výroku o treste a vrátil vec okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Predmetná vec teda nebola právoplatne ukončená ako celok, keďže právoplatným sa stal len výrok o vine a oslobodzujúci výrok.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. f/ Tr. por. per analogiam dovolanie obvineného V. Y. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.